

Eläinmatkailun vastuullisuus ja turvallisuus opintojen teemana

Katri Ruotsalainen, YAMK-opiskelija, Lapin ammattikorkeakoulu

Sari Nisula, TaM, projektisuunnittelija, Vastuulliset palvelut, Lapin ammattikorkeakoulu

Sini Kestilä, TaM, projektipäällikkö, Vastuulliset palvelut, Lapin ammattikorkeakoulu

Asiasanat: eläinmatkailu, vastuullisuus, turvallisuus

Kuvaaja Juho Uurtamo

Vastuullisuus, kestävyys ja turvallisuus ovat matkailussa trendejä. Lapissa turvallinen matkailu on ollut pitkään sekä imago- että brändikysymys. Matkailun vastuullisuutta ja kestävyyttä viedään myös koko ajan eteenpäin. Mikä on eläinten hyvinvoinnin tilanne, toteutuuko se

matkailualalla Lapissa? Ainakin haluaisimme, että se toteutuu. Onko tarpeeksi osaamista siihen, että kohtelemme matkailueläimiä parhain mahdollisin keinoin? Tarvittaisiinko eläinmatkailualalle joitain yhtenäisempiä “ohjeistuksia” tai “sääntöjä” matkailueläinten käyttöön ja kohteluun liittyen? Suomessa tuotantoeläimillä pitää olla tietyt olosuhteet, jotka määritellään eläinsuojelulaissa, mutta laissa ei ole suoraan matkailukäytössä olevia eläimiä koskevia määräyksiä, vaan käytännöt ovat hyvin tulkinnanvaraisia. Lapissa on ohjelmapalveluiden käytössä enimmäkseen poroja, rekikoiria ja hevosia, ja lisäksi Lapissa on myös muuta matkailuun liittyvää liiketoimintaa, jossa eläimet ovat olennaisessa osassa. Näitä ovat esimerkiksi kissakahvilat, eläintarhat ja kotieläinpihat.

Matkailijat ovat yhä valveutuneempia siitä, miten eläimiä kohdellaan matkailubisneksessä. Tämä näkyy varsinkin nyt korona-aikana siten, että ihmiset haluavat auttaa muun muassa rekikoirayrityksiä adoptoimalla virtuaalisesti koiria. Lapissa on myös hyvin huomattu, että matkailijoille merkitsee paljon, että matkailussa käytetty eläin voi hyvin. House of Laplandin sivuilla on matkailijoille suunnattu ohjeistus, jonka avulla he voivat varmistaa, että eläinmatkailuyritys toimii vastuullisesti eläimiä kohtaan. Eläinmatkailuyrittäjille taas on laadittu Eläinten hyvinvointi matkailupalveluissa –hankkeessa (2016–2018) opas, jossa on laadittu vinkkejä ja hyviä käytänteitä lappilaisten matkailueläinten hyvinvointiin Lapissa yleisimmin käytettyihin eläimiin matkailussa eli poroon, rekikoiraan ja hevoseen (Ojuva 2018). Mutta miten on hoidettu eläinmatkailuyritykseen tulevan työntekijän ohjeistaminen? Miten eläinlähetyisyys on huomioitu niissä ensikohtaamisissa, joissa asiakas tai ryhmä saapuu eläinmatkailuyritykseen? Tarvitaanko matkailualan asiakaspalvelijoille lisäkoulutusta, jotta he osaisivat ohjata asiakkaitaan toimimaan entistä turvallisemmin kohdatessaan matkailueläimen?

Lapin ammattikorkeakoulun restonomiopinnoissa toteutettiin viime syksynä verkkokurssi matkailueläinten hyvinvoinnin teemalla. Eläinten hyvinvointi matkailualalla -verkkokurssi oli tarjolla opiskelijoille ympäri Suomea CampusOnlinen kautta. Verkkokurssi sai alkunsa ajatuksesta, että matkailueläinten hyvinvointiin liittyviä teemoja pitäisi jakaa laaja-alaisemmin ja varsinkin mahdollisille työntekijöille. Aiemmin ohjeistukset ja oppaat ovat olleet matkailijoille ja yrittäjille suunnattuja. Lappiin tulee eläinmatkailuyrityksiin sesonkityöntekijöitä eri puolilta Suomea sekä ulkomailta. Heillä ei ole välttämättä mitään kosketusta tai aikaisempaa kokemusta Lapin eläinmatkailusta.

CampusOnline-kurssi on suunnattu korkeakouluopiskelijoille, mutta siihen sisältyy myös Wordpress-alustainen verkkokurssi, jonka voi suorittaa kuka tahansa pientä maksua vastaan.

Wordpress-kurssin on saatavissa suomeksi ja englanniksi, jotta sen voivat suorittaa myös kansainväliset kausityöntekijät. Kurssin ajatuksena on tarjota jo ennakoon tietoa siitä, millaiseen toimintaympäristöön ja millaisten eläinten kanssa työntekijä tulee toimimaan.

Opiskelijoilta pyydettiin palautteet syksyn 2020 CampusOnline-toteutuksesta ja niiden perusteella kurssi koettiin erittäin tarpeelliseksi sekä mielenkiintoiseksi. Opiskelijoita kurssilla oli eri ammattikorkeakouluista. Palautteista ilmeni, että erityisesti poro on Lapin ulkopuolelta tuleville tuntemattomampi eläin, ja että monella kurssilaisella oli omaa kokemusta koirista ja hevosista. Osa tiedosti omien ennakkokokemusten vaikutuksen asiaan perehtymiseen. Aihe soveltui hyvin CampusOnline-toteutukseen, ja toki myös joitakin kehitysehdotuksia ilmeni. Palaute oli erittäin tärkeää, jotta kurssista saadaan muotoiltua vielä enemmän tarvettaan vastaava.

Matkailueläinten hyvinvointiin, vastuullisuuteen ja turvallisuuteen liittyvää työtä viedään myös eteenpäin Katri Ruotsalaisen YAMK:n opinnäytetyössä: Matkailueläinten kanssa toimimisen turvallisuus - Turvallisuuden ennakointi eläinmatkailuyrityksissä, jonka toimeksiantajana on Arctic Smartness – Lapin älykästä erikoistumista -konsepti ja Arktinen Turvallisuus -klusteri. Tutkimuskysymyksenä on, millaisella kouluttamisella eläinmatkailualan turvallisuutta voitaisiin parantaa Lapissa? Työssä luodaan asiakkaan, työntekijän ja yrittäjän vuorovaikutusta parantava toimintamalli, joka parantaa työntekijän osaamista ja lisää asiakkaiden turvallisuutta. Koulutusmateriaalia tuotetaan parantamaan turvallisuutta eläinmatkailuyrityksissä, josta hyötyy koko alueen elinkeino. Tuotetusta materiaalista kootaan koulutuspaketti, joka voidaan lisätä esimerkiksi Eläinten hyvinvointi matkailualla –verkkokurssin sisältöön ja levittää sitä kautta kohderyhmän käyttöön.

Nostamalla esiin eläinten hyvinvoinnin, nostamme keskustelun keskiöön myös eläinmatkailun kannalta olennaisimmat toimijat eli itse matkailueläimet. Työntekijöiden ja matkailijoiden oikeanlaisella toiminnalla taataan myös eläinten turvallisuus, ja eläinten turvallisuuden kautta taataan Lapin eläinmatkailuimagonkin säilyminen hyvänä. Eläinten hyvinvointi on eettisesti tärkeää ja lisäkoulutuksen avulla varmistamme, että eläinlähtöinen toimintamalli toteutuu matkailualalla Lapissa. Eläinmatkailualan kehittäminen koulutuksen avulla lisää eläinmatkailuyritysten asiakkaiden, eläinten sekä työntekijöiden vastuullisuutta ja turvallisuutta. Tästä hyötyjinä ovat lappilaiset yritykset, matkailijat sekä Lapin matkailu elinkeinona.

Lähteet

Eläinten hyvinvointi matkailupalveluissa. Viitattu 3.5.2021 Eläinten hyvinvointi matkailupalveluissa | Eläinten hyvinvointi kilpailutekijäksi (eoppimispalvelut.fi)

House of Lapland. Viitattu 3.5.2021 Responsible Animal Tourism in Finnish Lapland | Visit Finnish Lapland

Ojuva, J. 2018. (toim.) Eläinten hyvinvointi matkailupalveluissa - vinkkejä ja hyviä käytäntöjä lappilaisten matkailueläinten hyvinvointiin. Viro: Erweko Oy.